

פניני מקראיציני

פניני חכמה ועוסק מתורת רבותינו הקדושים:
האור החיים, הבעל שם טוב, הורע שמשון, הפלא יועץ, הליקוטי מוהרן, והאבי עזר,
שהבטיחו שיהיו 'מליצי יושר' בשמים בעד מי שילמד בדברי תורתם!

"בפירושי שום תשים ביוותיק, במראה מקום תן עינים, ויאירו דברי באור החיים, ואז תושע מאלהי השמים, ברוב עושר ושנות חיים, ברכות יחולו על ראשך, כאשר תאווה גם נפשך" (מתוך שיר שכתב רביה"ק בסוף ספרו אור החיים, ונשמט בדפוסים האחרונים. הובא בתולדות רבינו חיים בן עטר, להר"ר מרגליות עמ' 39).
"וראה כתוב [בספר שם הגדולים], דבצרות פולין נגלה [מהר"ם אלשיך] לחכם אחד בהקיץ להצילו מתוך ההפכה על שהיה לומד תדיר דרשותיו, יעויין שם, ומעין כיוצא בזה נגלה אלי בחלום על ספר אור החיים להרב הקדוש מורינו הרב חיים בן עטר זיע"א" (לשון מהר"ה פלאגי ז"ל בכף החיים סימן לא [בנד"מ לב] סעיף נה).
הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א אמר: "שכמו שבדורות הראשונים היה הזוהר הקדוש מסוגל לטהרת הנשמה, כן בזמן הזה מסוגל לימוד האור החיים הקדוש על התורה - לטהר את הנשמה" (דברי דוד השלם הנד"מ אות כד).

האור החיים
רבינו חיים
בר משה
בן עטר
זצוק"ל
נלבעטו תפוח תקו

"וְאֵתְּהָ תְצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְוֹזוּ אֵלֶיךָ יְשִׁמְן זֵית זֶה פְתִית לְמֵאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד" (שמות כז, כ).

אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה!

כתב רבינו האור החיים הקדוש זצ"ל (שמות כז, כ), וזה לשונו: "צריך לדעת למה הוצרך לומר 'ואתה' אחר שעמו היה מדבר, עוד למה אמר 'תצוה' ולא צו, עוד למה אמר לשון ציווי וכו'.

ואולי שירמוז באומרו 'תצוה' על דרך אומרים ז"ל (זהר ח"א פ"ג) כי כל תלמיד חכם יש לו ניצוץ מנשמת משה, ולזה רבותינו ז"ל (סוכה לט.) היו קוראים זה לזה 'משה', כי הוא זה המדבר בבחינת נפש הלומדת תורה, והוא אומר 'ואתה תצוה', על דרך אומרו (תהלים צא, יא) 'כי מלאכיו יצוה לך', שהוא לשון צוותא, ליווי לאיש ישראל הנכבדים, וכבר ידעת כי אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה, ובחר ה' לרמוז רמז זה במצוות 'שמן' - כי הוא בחינת התורה, שהוא אור העולם. ועיין בפסוק שאחר זה."

נס הגר המערבי - הוא עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל!

עוד כתב רבינו האור החיים הקדוש זצ"ל (שם), וזה לשונו: "ויקחו אליך. טעם אומרו 'אליך', יתבאר על דרך מה שאמרו במסכת שבת (דף כב:) וזה לשונם: 'מחוץ לפרוכת העדות' - עדות היא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל. מאי עדות? אמר רב: זה נר המערבי כו' (שהיה נותן בו שמן כמו כולם, והיה דולק עד למחרת!). עד כאן. והנה אמרו ז"ל (שמו"ר פנ"ב) ליצני הדור היו מתלוצצים על משה לומר אפשר שהשכינה שורה על מעשה של משה וכו'. עד כאן. הרי כי לא היו מצדיקים אפילו מישראל שתשרה שכינה במשכן, וכפי זה הגם ששרתה שכינה ביום אחד בניסן, עם כל זה אין זה סימן לתמידות שתקבע השכינה מקומה במשכן, אבל בנס נר המערבי - הוא עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל! והוא מאמר ה' 'ויקחו אליך', פירוש, 'אליך' - נוגע הדבר, כי בזה תתחזק נבואתך שיכירו ויצדיקו נבואתך שהשכינה תשרה בתוכם - כשיראו נס שיעשה בשמן המנורה. ואולי כי לזה נתכוון באומרו 'ואתה תצוה', לומר, שלא יחוש שלא יאמנו דבריו להיות הדבר תמוה שידור אל עליון בתחתונים, וכמו שכן היה, ואם תאמר מנין יצדיקו, 'ויקחו אליך', פירוש, בדבר זה יש לך חיזוק והצדקת הדברים כנזכר.

אין עשה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה!

ובדרך רמז יתבאר הכתוב על דרך מאמר הובא בספר זוהר חדש (בראשית ח), כי ארבע גליות של ישראל כל אחד מהם נגאלו ממנו בזכות אחד, גלות הראשון - נגאלו בזכות אברהם אבינו עליו השלום, שני - נגאלו בזכות יצחק, שלישי - בזכות יעקב, והרביעי - תלוי בזכות משה, ולזה נתארך הגלות - כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצות - אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה. וזה הוא שרמז הכתוב כאן באומרו 'ואתה תצוה את בני ישראל', על דרך (תהלים צא, יא) 'כי מלאכיו יצוה', או על דרך אומרים ז"ל: אין צו אלא מלכות, כי הוא ימלוך עלינו לעתיד, ותנאי הוא הדבר שיעסקו ישראל בתורה. וזה הוא אומרו 'ויקחו אליך שמן זית זך', ירמוז אל התורה שנמשלה לשמן, מה השמן מאיר לעולם, כך התורה. והם דברי הזוהר שכתבנו בסמוך. ודקדק לומר 'זך', שצריכין לעסוק בתורה לשמה, בלי שמרים שהם לקנתר ח"ו או להתגדל וכדומה אלה הם שמריה. ואמר עוד 'כתית', פירוש, שצריכין לעסוק בתורה ולכתת גופם וכחם, על דרך אומרו (במדבר יט, יד) 'זאת התורה אדם כי ימות' (עי' ברכות סג:). וכבר כתבתי ענין זה בחפצי (חפץ ה') בענין המיימינים בה. יעויין שם. ואומרו 'למאור' תתפרש גם כן כפי דרכנו, כי בזמן הגלות - נחשך מאור הלבנה שנקראת 'המאור הקטן', ונפרד אלופ ממנה ושפחה תירש גבירתה, ולזה יצו כי יכוין בשמן זית להאיר למאור וליחדו במקוון. גם יכוין אל 'המאור הגדול', כי כבר ידעת מאמרם ז"ל (מגילה כט.) בפסוק (דברים ל, ג) 'ושב ה', ממה שלא אמר והשיב, גם מאמרם ז"ל (תענית ה.) בפסוק 'לא אבא בעיר'. והבן. ואומרו 'להעלות' וגו', עולה תמיד, ותמיד זה אין לו שיעור, ולא תשוב לדאבה עוד, והיה לה ה' לאור עולם. ואולי שכיוון עוד לומר 'למאור להעלות נר תמיד', כי המאור הגדול הוא יעלה הנר תמיד, על דרך אומרו (ישעיה סב, ח) נשבע ה' וגו' אם אתן את דגנך והיית רק למעלה". עכ"ל.

הבעל שם טוב
רבינו ישראל
ב"ר אליעזר ושרה
זצוק"ל
נלבעו סיון תקכ"ב

"ושאלתי את פי משיח אימת אתי מר, והשיב לי: בזאת תדע, בעת שיתפרסם למודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה מה שלמדתי אותך והשגת, ויוכלו גם המה לעשות יחודים ועלויות כמוך, ואז יכלו כל הקליפות ויהיה עת רצון וישועה" (איגרת 'עליית נשמה' מהבעש"ט, נדפסה בסוף ספר 'בן פורת יוסף' לתלמידו המובהק בעל התולדות יעקב יוסף).
"על כן כל מה שנתגלה ספר שעל פי דרך הבעל שם טוב, הוא קירוב לגאולה" (דברי שלום - להרה"ק מקאדינוב, בהקדמה ד"ב ע"א).
"ושמעתי כרוז יוצא מן השמים: אשר מי שיאמין בישראל בן שרה שכל עבודתו היה בעד ישראל בכלל ובפרט, וידבר ממנו בתחילת שבוע - יהיה לו שבוע טוב, בתחילת חודש - יהיה לו חודש טוב, בתחילת שנה - תהיה לו שנה טובה, ומזה נעשיתי מלא שמחה, שאף שכבר אהיה בעולם האמת יוושעו בני ישראל על ידי" (ישועות ישראל מעשה יב).

עיקר בריאת האדם בעולם הזה לשבר מדות רעות שלו

"וְאֵתָהּ תַצְיֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֹתָהּ שְׁמֹן זֵית זָךְ פְּתִית לְמָאוּר לְהַעֲלֹת זֵר תְּמִיד" (שמות כז, כ).

כתב הרה"ק רבי יעקב יוסף הכהן מפולנאה זצ"ל בספרו **בן פורת יוסף** (פרשת ויחי), וזה לשונו: "שמעתי ממורי [הבעל שם טוב הקדוש] זלה"ה, בשם רבינו סעדיה גאון, שראוי לאדם שיחשוק בכל הדברים הגשמיים, ומתוכו יבוא לחשוק בתורה ועבודת ה' וכו'. גם אמר הגאון הנ"ל, כי עיקר בריאת האדם בעולם הזה - לשבר מדות רעות שלו טבעיות, ובזה מעלה וכו', כגון אם מחמת חמימות הכבד טבעו להיות כעסן, ראוי לו לשבר טבעו וכעסו מה שאפשר. וכן בענין שז"ל מחמת חמימות, ראוי לשבר וכו'. וכן מי שטבעו בעצבות ואז קונן ומתאונן גם בעבודת ה', אין זה מעלה. וכן אם טבעו להולל ובדחן, יראה לשבר טבעו ולעשות ההיפך וכו'. עכ"ל. [וראה להרה"ק הנועם אלימלך זצ"ל (בצעטיל קטן אות טז) שכתב בזה"ל: **האדם לא נברא בעולם רק לשבר את הטבע, לכן יזרז את עצמו לתקן מדותיו בשנת י"ח דווקא, כמו שאבאר, כגון מי שנוולד בטבע של עקשנות, ישבר את טבעו מ' יום רצופים לעשות דווקא להיפך ממה שיעלה במחשבתו. וכן מי שבטבעו עצל, ירגיל את עצמו מ' יום רצופים לעשות כל דבר בזריזות, הן בהולך לשכוב על מטתו, הן לקום בבוקר ממשכבו, הן בזריזות לבישת בגדים ונטילת ידים ולנקות את גופו, ולילך בזריזות לבית הכנסת תיכף אחר קומו מהספר וכיוצא בהן. וכן מי שטבעו ביישן מהחלק של בושא רעה, ירגיל את עצמו מ' יום להתפלל דווקא בקול רם וכח תנועת אבריו, ולקיים (תהלים לה, י) 'כל עצמותי תאמרנה', ולברך על התורה בקול רם, עד שיעזרוהו מן השמים להסיר הבושה הרעה ממנו, וכן מי שאמרי פיו אינם עולים יפה ומסודר מחמת הרגל טבעו וכלי הדבור שלו, ירגיל את עצמו מ' יום להטות אזנו להדיבורים היוצאים מאליו, הן במילי דעלמא והן במילי דשמיא הן בשעת לימוד. כי הרגל של כל דבר נעשה שלטון! וכן מי שטבעו אינו מתמיד בלימודו, ירגיל את עצמו גם כן מ' יום וילמוד יותר מהרגל שלו, ויסתכל בכל פעם קודם הלימוד בצעטיל קטן שלי, ומשם ואילך מן השמים יעזרוהו להיות מוסיף והולך בשבירת מדות הרעות עד תומם. עכ"ל].**

הזרע שמשון
רבינו שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל
נחמני זצוק"ל
נלבעו אלול תקלט

"אוהבי ורעי ותלמידי, כאשר אני מחלה פניהם, בעשר לשונות של תפלה, לברור המנה היפה אשר ייטב בעיניהם בחידושים הללו, ובפרט אחרי מותי כי לימודם יהיה לי להשיב נפש ולעידון רוח ולזכות נשמת, וצדקה תהיה להם וצדקתם תעמוד לעד, לאכול בעולם הזה ולשבוע בעולם הבא, ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת, במוטב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תלו" (מתוך הקדמת רביה"ק זצ"ל לספרו זרע שמשון).
"במטותא בעינא מינייכו, זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד של אמת, וכי מרובה מדת תשלומי חן וחסד ושלמא רבא מן שמיא, ועיניכם תראינה בנים ובני כשתילי זיתים שביב לשלחנכם חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם, עד יתקיים בכס 'המה יראו כבוד ה' הדר אלהינו', ונשא נס לגוים ואסף נדחי זרע ישראל, במהרה בימינו אמנ" (שם).

סגולת אבן השוהם

"וְלִקְחוּתָ אֶת שְׁתֵּי אֲבָנֵי שֵׁהֶם וּפְתוּזָתָ עֲלֵיהֶם שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות כח, ט).

כתב רביה"ק הזרע שמשון זצ"ל (פרשת תצוה אות ד), וזה לשונו: בבא בתרא פרק ה' (דף עה): 'שְׁמֹתַי פְּכֻדָּה שְׁמֹשֶׁתֶיךָ' (ישעיה נד, יב), חד אמר דשוהם, וחד אמר דישפה. אמר הקב"ה להוי כדין וכדין (שיהיה כדעת שניהם). עכ"ל.

צריך עיון, למה דווקא יהיו החומות מאלו השתי אבנים שוהם וישפה.

ויש לומר, שבאלו האבנים היה כתוב בהם באבני החושן שמות יוסף ובנימין (שמו"ר לה, ט), וכתוב בספר שלטי הגבורים (פרק מז), שהשוהם יועיל לזכירה ולעיניי, והוא טוב להעשיר, והוא מלמד לשון האדם להליץ ולדבר בחכמה, להבין החידות הנעלמות, וכמעט יביא את האדם לידי נבואה. וניתנה אבן זו ליוסף, מפני שהיה לו עיניים טובים, 'בן פורת יוסף בן פורת עלי עין' (בראשית מט, כב), והיה לו זכירה - כדכתיב 'ויזכור יוסף' וכו' (שם מב, ט), ומפני שהיה חכם בעל הלצה בפתרון החלום, ונצנצה בו רוח הקודש, כדכתיב (שם מא, לט) 'אחרי הודיע אלהים' וכו', והיה 'איש מצליח' (שם לט, ב). עכ"ל.

ולכן כדי לרמוז שלעתיד לבוא ו'מלאה הארץ דעה את ה' (ישעיה יא, ט), והצלחה רבה (ראה ישעיה נד, יא - יז. ושם נה, א - ה), וזכירה טובה, יהיו החומות משוהם.

ומאן דאמר 'ישפה', היינו מה שכתב הרב הנ"ל (שלטי הגבורים שם), שהישפה סגולתו לשמור האדם שלא יתנו לו הסמים הממיתים וכו'. וניתן לבנימין, לזכור לו זכות אמו, שילדה אותו חי, והיא הלכה לעולמה בעת לידתה, ולא הזיקה ולא המיתה אותו עמה.

ועוד, דאיתא בילקוט (ילקוט"ש פר' וזאת הברכה רמז תקנז) על פסוק (דברים לג, יב) 'ובין כתפיו שכן', שהבית המקדש נבנה בחלקו של בנימין, לפי שכל השבטים היו במכירתו של יוסף חוץ מבנימין, ואם יבנו הם הבית המקדש, וילכו להתפלל שם שירחם הקב"ה עליהם, לא היו נענים, כמו שהם לא רצו לרחם על יוסף אחיהם.

וזהו שאבנו של בנימין היה ישפה, דמשמע 'יש פה', לפי שבנימין דווקא יש לו פה להתפלל להקב"ה שירחם על ישראל, מה שאין כן שאר השבטים.

והקב"ה אמר 'להוי כדין וכדין', שהרי שניהם בני רחל, ורחל היא הממאנת להתנחם (ירמיה לא, יד), והכתוב אומר (ישעיה נד, יא - יב) 'עֲנִיָּה סַעְרָה לֹא נִחְמָה וכו', וְשְׁמֹתַי פְּכֻדָּה וכו', כנגד שני בניך.

והטעם שקרא לחומות ירושלים 'שְׁמֹשֶׁתֶיךָ', מפני שכמו שהשמש הכל הולכין לאורו, כך ילכו גויים לאור של חומותיך, שיהיו כמו שמש, כדאמרין התם (ב"ב עה). עתיד הקב"ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של ליתן, זכה - עושים לו סוכה, לא זכה - עושים לו צלצל, לא זכה - עושים לו ענק, לא זכה - עושים לו קמיע. והשאר פורסו על חומות ירושלים, וזיוו הולך מסוף העולם ועד סופו, שנאמר (ישעיה ג, ג) 'הלכו גוים לאורך ומלכים' וכו'. עכ"ל.

הליקוטי מוהר"ן
רבינו נחמן
בר שמוחה ופיוא
וצוקל
נלבע יח תשרי תקע"א

"שמעתי בשמו שאמר, שכל אחד מאנשיו בוודאי יזכה בסוף לבוא בזה העולם למה שצריך. ואמר, שאין הקב"ה עושה לי זאת חס ושלום בשום פעם ליקח ממני איזה איש מאנשי באמצע, כלומר רק כל אחד יאריך ימים ושנים עד אשר יזכה לבוא לענינו ולמדורתו הקדושה, שהוא צריך לבוא בזה העולם, אשר בשביל זה נברא" (חיי מוהר"ן סימן שב).
"שמעתי בשמו שאמר: הפחות שבאנשי, אני מוליך אותו בדרך של צדיק גדול מאד" (חיי מוהר"ן סימן שיד).
"אמר בפירוש שהלימוד בחיבוריו הקדושים - הוא אתחלתא דגאולה" (חיי מוהר"ן סימן שמו). "ואמר שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על ידי לימוד הספר שלו" (שם סימן שמת). "ואמר שצריכין להשתדל מאד לקנות ספריו, כי אפילו כשעומדין בתיבה ומגדל - הם טובה גדולה, כי ספריו הם שמירה גדולה בבית לשמור גם העשירות וממון האדם מכל ההזקות" (שם סימן שנה).
מוהר"ן ז"ל אמר: "אמירת ספרי אדמו"ר ז"ל, שהם הליקוטי מוהר"ן, ו'ספר המדות', ו'ספורי מעשיות', ו'השיחות' שלו - ה'אמירה' לבד - מסוגלת להנשמה כמו אמירת ספרי הזוהר והתיקונים" (כוכבי אור, אנשי מוהר"ן דיבורים ממוהר"ן ז"ל אות כו).

הדרך להינצל מעצם הנפש, ולהיחזק במצח הרצון

וְהָיָה עַל מִצְוֹתוֹ תְּמִיד לְרָצוֹן לָהֶם כְּפִנֵּי זֶה (שמות כח, לח).

כתב רביה"ק זצ"ל בליקוטי מוהר"ן (תניינא תורה ד), וזה לשונו: "כי יש חיות רעות דורסים וטורפים, והם חכמי הטבע, שמוציא בהם חכמתם המטעית שהכל על פי הטבע, וכאלו אין שום רצון, חס ושלום וכו'. והנענתם של אלו החיות רעות, חכמי הטבע, הוא על ידי חכם גדול שבקדשה, שיכול לקשר כל הרצונות בשרש הרצון, ששם הוא בחינת הסתלקות משה, כידוע (זהר פרשת יתרו פ"ח: ועין זהר נשא קכ"ט). והוא בחינת מצח הרצון, בחינת (שמות כח, לח): 'וְהָיָה עַל מִצְחוֹ לְרָצוֹן'. וצריך לקשר כל הרצונות שיש בעולם לשרש הרצון, ועל ידי זה הוא מתגבר ומכניע וסותר דעות חכמי הטבע, שכופרים בְּרָצוֹן.

אך כנגד זה יש בחינת מצח הנפש, שהוא שרש חכמת הטבע, כי כל דבר יש לו שרש, ושרש חכמת הטבע - הוא בחינת מצח הנפש, בחינת (שמואל א, יז): "ומצחת נחשת על רגליו", הנאמר בגלית, הינו בחינת מצח הנפש הנ"ל, כי גלית היה כופר ונהיה רוצה להראות, שכל הסבות הכל על פי הטבע, חס ושלום וכו'. ולפעמים מתגבר בחינת מצח הנפש בפעל, דהינו על ידי איש פרטי, שיוגק חכמתו ממצח הנפש, שהוא שרש חכמת הטבע, והוא מראה בחכמתו, שהכל על פי הטבע, חס ושלום. ויש שנגנס בחינת מצח הנפש, שרש חכמת הטבע, בתוך החכם שבקדשה, וחכמה זו של מצח הנפש מתחלת לנגס עמו מעיון לעיון, עד שנגנס בעיון דק מאד, עד שרוצה להטיל פגם, חס ושלום, בשרש הרצון ולכפר שם, חס ושלום, כאלו אין רצון כלל, חס ושלום.

ודע, שזה המצח הנפש יניקתו מזקני הדור, ממאריכי ימים שבדור, כשאין בהם שלמות, מזה יונק מצח הנפש הנ"ל וכו', כשהזקנים המאריכי ימים שבדור, פוגמים את ימיהם ואין מוסיפין אור קדשה ודעת בכל יום יום, מזה יונק מצח הנפש, חכמת הטבע הנ"ל וכו'. אבל כשהזקנים כראוי, בחינת: 'זָקֵן זֶה קִנְהַ חֲכָמָה' וכו' כנ"ל, על ידי זה מתגבר התגלות הרצון, בבחינת (ישעיה ט): 'זָקֵן וְנִשְׂאוּ פָנִים' שעל ידי זקן שבקדשה מתגבר הרצון וכו'.

וצדקה מועיל לזה, שעל ידי הצדקה מתקנין ומעלין פגם נפילת הימים והדעת של הזקנים מאריכי ימים, שאינם כראוי, שמהם יניקת מצח הנפש כנ"ל, בבחינת (קהלת י"א): "שֶׁלַח לַחֲמֹךְ עַל פְּנֵי הַמַּיִם, כִּי בְרַב הַמַּיִם תִּמְצָאנוּ" שכל הצדקה מוציאין ברב הימים, דהינו במאריכי ימים, כי על ידי הצדקה מעלין פגם נפילת הימים, שמהם יניקת מצח הנפש כנ"ל, ומוציאין כל היניקה והחיות של מצח הנפש, חכמת הטבע, ומתגבר בחינת מצח הרצון. כי עקר עבודת הצדקה היא בבחינת: וְאֵת הַעֲרִיבִים צִוִּיתִי וכו' כנ"ל, דהינו מה שצריכים בהתחלה לשרב האצטריות להפכו לרחמנות, ומזה עצמו מתגבר בחינת הרצון, כי מנה ובה אבא ליזיל בה נרגא' (סנהדרין לט). מאחר שמתגבר ומהפך אכזריות ששטבעו לרחמנות, על ידי זה נתהפך הרגז לרצון.

ואזי כשנגנע מצח הנפש ונתגלה בחינת מצח הרצון, אזי נכנעים ונופלים קול החיות רעות, ונשמע קול הקריאה של יום טוב, שהוא התגלות הרצון כנ"ל, ואזי כשנתגלה הרצון, נעשה יראה כנ"ל. ועל ידי היראה יכולין לקבל החסד כנ"ל, וכששופע החסד, אזי אין צריכין לעשות שום עסק ומלאכה כנ"ל, כי אזי נתקיים: "וְעָמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צֶאֱנָם וְכו' וְאָתָם כִּהְיֵה ה' תִּקְרָאוּ" וכו', כנ"ל. וכל זה נעשה על ידי הצדקה כנ"ל. נמצא שתועלת הצדקה גדול מאד" וכו'. עכ"ל.

וגם אל כל יודעי ספר אשר בכל דור דור אבקש זאת מאיתם, יעשו עמי חסד של אמת וישתדלו לקרוא דברי בפה מלא וכו', ואם אזכה לחיות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ממי שאקבל ממנו טובה - אשתדל לשלם לו במיטבא ולבקש רחמים עליו, בני ועמי שמעוני והחינו ותחי נפשכם" (לשון רביה"ק זצ"ל בספרו 'אורות אילים' שקלים פ"ב ה').

"וכן אני עני ואביון אפול תחייתי בעשר חילות ואומר: רעי חנוני, וכל אשר בכוהם למעבד לי נייח נפשא עבידו, ואם אזכה לחיות בנועם ה', גם אני אשלם במיטבא" (לשון רביה"ק זצ"ל בספרו 'אורות אילים' זוח"ק ח"א דף ריו ע"ב).

"וגם אחלה פני כל יודעי דת, שיקראו בספרי וידרשו מילי ברבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אולי יתעשת האלוקים לי ויזכני שיעשו דברי פירות ובכן נפשי תגיל בה'. ואם אזכה לחיות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, אשלם במיטבא לכל מאן דלימתי לי מיניה הנאה" (לשון רביה"ק זצ"ל בהקדמת ספרו 'פלא יועץ').
גם אודיעכם רבותי, כי רוח גדול עמום בקריאה בספר הזה ובמילוי האמור בו, והוא: שאדוני אבי זצוק"ל זיע"א, אומר בהקדמתו לספר בלשון הקודש, ומפצו כי יקראו דבריו ודרשום, למען יתנו פרי ומלאום, כי בזה ישנו תועלת חוכת לעולם הבא, והוא נותן מילתו באמרו כי המוצא בדבריו תועלת, מחוייב יהיה הוא לשלם לו טובה, ולבטח תשלום הטובה הוא בכך שישא תפילה שיהיה חלקו טוב, כל המתחייב ומבטיח - בעל חוב נעשה, ולבטח יהיה פועל חובו ונאמן בדברו, ואל יקל בעיניכם הדבר שיהיה לאדם מליץ טוב בעולם הזה ובבא אחריו. ויובן כי אלה העוסקים בהפצת הספרים ועושים השתדלויות אחרות למען יקראו הספרים, מחייבים הינם עוד יותר את אדוני אבי זצוק"ל זיע"א. על כן, מתבקש כל אחד לסייע לעשות רצונו של צדיק כאשר תשיג ידו" (לשון רב רביה"ק זצ"ל בהקדמתו לספר 'פלא יועץ').

הפלא יועץ
רבינו אליעזר
בר יצחק פאפו
וצוקל
נלבע יח תשרי תקפ"ח

בשמח הצידות הטובות והדרך לקטנתן

"וְאֵתָהּ תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּוּ אֵלֶיהָ שְׂמֹן זֵית זָךְ פְּתִית לְפִאֹר לְהַעֲלֹת זֶר תְּמִיד" (שמות כז, כ).

כתב רביה"ק הפלא יועץ זצ"ל (ערך מדות), וזה לשונו: "מדות טובות וישרות מה טובן ומה יפין, המתנהג בהן אהוב למעלה ונחמד למטה, ומוצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם. כל קבל דנא, קשה עונשן של מדות רעות, והמתנהג בהן שנאו ומשוקץ, רע לשמים ורע לבריות, כמבואר בדברי רבותינו ז"ל הקדושים בש"ס ומדרשים וזוה"ק, וספרי המוסר מלאים זיו, כל ההוגה בהם טועם טעם יראת חטא.

כי הן אמת שיש דעות חלוקים, יש מי שחננו ה' טבע טוב ומדות טובות ודעות רחומים מן הבטן ומן ההריון, ויש כל בטר איפכא רחמנא ליצלן ולישזבן. ומי שחננו ה' דעת ונקל לו להתנהג במדות טובות וישרות ומכיר בגנות המדות הרעות, יתן הודאה על חלקו, ויאמר קטונתי מכל החסדים, כי טוב חסד זה מחיים ומכל חיי העוה"ב.

אמנם מה יעשה הבן שמדותיו רעות ודעותיו כעורות ותועה מדרך השכל ואומר לרע טוב ולטוב רע ודרכו ישר בעיניו, זו רעה חולה לאין מרפא, שכבר אמר שלמה המלך ע"ה (משלי כו, יב) "רְאִיתִי אִישׁ חָכֵם בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכֶסֶל מִמֶּנּוּ", רק יעשה זאת איפה, אולי יצלל, ישפוך נפשו לפני ה', יום ליום יביע אומר, ערב ובקר וצהרים בתוך תפילת י"ח, (ובע"ה אניף ידי אף לזאת וסמכתיה בבית תפלותי בס"ד). שיתקנהו בעצה טובה, להיות שלם במדות ובדעות ובכל מיני שלימות, ויעשה הטוב והישר בעיני אלקים ואדם. וגם יתמיד ללמוד בספרים המלמדים לאדם, ויתאבק בעפר החכמים, וילמד ממעשיהם, ואל יסור מדבריהם, אפילו אם נראה לו שאומרים על שמאל שהוא ימין, אל ביתו אל ישען, ויבטל דעתו ורצונו מפני רצון אחרים, ויתחזק ביד חזקה ובזרוע נטויה ברוב עז ותעצמות לעשות נגד טבעו או נגד דעתו זמן וזמנים, עד שההרגל יעשה לו טבע, ויפקח ה' את עיניו, ויראה בעיניו ולבבו ביין איזוהי דרך ישרה, ושב ורפא לו, ולפום צערא אגרא, וגמירי הבא ליטהר מסייעין אותו.

אבל אין פוטר אותו מיום הדין באמור כך היתה מדתי וכך השיגה דעתי, ולא יכולתי להתאפק ולעבור על דעתי ועל מדתי, אין זו דרך מוציאתו מידי עבירה, כי כל אשר יחפוץ האיש יעשה, וכל יכול על ידי עמל ויגיעה, וכבר אמרו יגעתי ולא מצאתי אל תאמן, ואדם לעמל יולד, אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו, זה כלל גדול בתורה, וזה כל האדם. עכ"ל.

האבי עזרי
רבינו אלעזר מנחם
מן בר עזריאל שך
זצוקל
 נלבע טו מחשוון תשס"ב

"וכן אני מבקש מכל אלו התלמידים היודעים שקיבלו תועלת ממני, הן בתורה והן ביראת ה' והן במידות, שיעשו חסד עמדי וילמדו בעד עליו נשמתו, אפילו משנה אחת או מחשבה אחת של מוסר, ויהיה זה שכרי, כי גם אני מסרתי את נפשי להצלחתכם בלימוד, ואם יהיה בידי לעשות ולהמליץ לטובתכם אעשה בלי נדר" (מצוואת רביה"ק זצ"ל).

הוכר יעקב
רבינו יעקב בר
אברהם ורחל לוי
זצוקל
 נלבע יא אלול תשל

"בקי עצום בכל מכמני התורה והחכמה וכו', איש טמיר ונעלם וכו', וגם היה בקי מאד בכל החכמות וכו', וימליץ טוב בעבורם" (מתוך הסכמת השבט הלוי זצ"ל)
 "וכל המסייעין והתומכים ינצלו מכל עקתין בישינן, ויצליחו בכל דרכיהם, ויזכו לראות בישועת כלל ישראל במהרה" (מתוך הסכמת האדמו"ר מויזניץ זצ"ל)

מיד האדם להחליט אם לירא מה או לא

שמעתי מרבי איסר זלמן בשם רבי איצ"ל פטרבורגר זצ"ל, במה שאמרו בגמרא (ברכות לג:): ואמר רבי חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שנאמר (דברים י, יב) "מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה". ושאל, מה חידש רבי חנינא, וכי היינו סבורים לומר שגם יראת שמים היא בידי שמים, הרי אם כן נפל כל ענין הבחירה. וביאר, שיש דברים המטילים על האדם פחד מצד טבעו, כגון שיש מי שמפחד ללכת בלילה למקום מסויים מאיזו סיבה, או שיש בדמיונו שיש שם דבר המפחיד וכדומה, ולמרות זאת אם יבטיחו לו מאה לירות אם ילך לשם, הוא ילך, אף שבאמת יהיה לו פחד בדרכו, כי מצד המציאות הוא יכול ללכת, שהרי בדבר שאינו יכול לעשות במציאות, כגון להרים משא שאין בכוחו לשאת, לא יועילו כל הבטחות שיעשה אותו, מאחר ובמציאות הוא אינו יכול לעשות כן. אמנם לענין עצם הפחד שיש לו לפעול שלא יפחד, לא יועיל שיתנו לו כסף, כי במציאות יש לו פחד, ואין הפחד תלוי ברצונו, אלא הוא בא מעצמו.

וזהו החידוש שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שעצם היראת שמים תלויה ברצונו של האדם, שכאשר הוא רוצה - יכול הוא לפחד ולירא, וכאשר אינו רוצה - אינו ירא. מה שאין כן בשאר הענינים שאין היראה תלויה ברצונו, אלא היראה באה מעצמה, והוא יכול ללכת ולפחד בהליכתו.

ביראת שמים נתחדש שהיראה תלויה ברצונו לירא, והדבר תלוי בהתבוננות, שאם מתבוננים - נוצר פחד ומפחדים, שהנה יש יום הדין, יהיה דין, ולא ידע האדם את עתו, אף אחד אינו יודע מה יעלה בגורלו, ואין מי יודע מה יהיה העתיד.

אך אם לא רוצים ולא חושבים - אין פחד, ואף על פי שיודעים שיש דין - אין מפחדים. צריך לרצות לפחד!

יש זמן שקבעו ללימוד המוסר, וצריך ללמוד בו, לשמור עליו, וביחוד כיום שהרחוב הוא סכנה ממש, הוא כסכין של שחיטה - שחותך כל מה שהוא פוגע בו. נתחזק ככל האפשר, וה' יעזור!

(מחשבת מוסר ח"ג עמ' קעז)

"והיה על אהרן לשירת וגשמוע קולו כבאו אל הקדש לפני ה' ויבצאתו ולא ימות" (שמות כה, לה)

כתב הרשב"ם וזה לשונו: ולפי שציוה הקב"ה 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש עד צאתו', לכך ציוה הקב"ה 'ונשמע קולו בבאו' - ויתרחקו השומעים משם. ע"כ.
 וקשה, כשהכהן הגדול נכנס ביום הכפורים לכפר בקודש לבש בגדי לבן, ולא היו עליו פעמוני זהב. ונשאר בקושיא. [ואנא עבדא מצאתי שכבר הקשה כן על הרשב"ם בספר הכתב והקבלה, ואף הוא נשאר בקושיא. ולפע"ד י"ל דכוונת הרשב"ם על שאר העבודות שהיה עובד הכהן הגדול באהל מועד, וזה היה בבגדי זהב, והעד שהסמיך לזה הפסוק 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד'. ודו"ק. שו"מ שכ"כ ליישב בתורה שלמה (מילואים לפר' תצוה סי' יז). ע"ש].

מילתא דבריהווא

פעם חמור נכנס לחנות לקנות "קולה", שאל אותו המוכר: "אתה רוצה קש?" ענה החמור: "כן, תביא הרבה קש..."

ההגדה שתעשה לך סדר!

ההגדה מעוצבת בצורה מדהימה נוחה מאד לשימוש ולקריאה! כוללת ביאור קצר ומתומצת על סדר ההגדה עם כותרות לפני כל קטע וקטע לבאר את תוכן הקטע ואת הקשר שבין פיסקא אחת לחברתה וכן כוללת את כל ההלכות הנצרכות על סדר ההגדה!

ההגדה בנוסח הספרדים ועל פי פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ניתן להשיג בשני גדלים: 21X16 / 17X13
 לבריורים: במייל - melizei.yosher@gmail.com
 אפשרות למשלוח בהזמנת כמויות בלבד!

שפע ברכה והצלחה ברוחניות ובגשמיות

מאיר דהן | ברק בן צור | מיכאל איתן בן שושנה | אליהו גורגוב | דוד אטיאס | אלישע אטיאס | ירוחם בן מרים פרץ - פרנסה נקיה וקלה ובשפע רב | דב תורגמן | שי תמם | אלחנן פנחסוב | יזהר שאול | שלמה שאול | יעקב אייזיקס | אלעד סופר | רון חזי | דוד מגידוש | יחזקאל נתנאל | ניר בר | דני ודליה זית | ניתאי והילה קפלן | יונתן עמרן | יצחק גלצר | גיא בן גילה | ישי אליהו בן רותי - רפואה שלימה ובריאות איתנה | מזל נעמי בת תורית נרית - רפואה שלימה ובריאות איתנה | דוד בן מזל נעמי - רפואה שלימה ובריאות איתנה | יעקב אברהם בן מזל נעמי וחני חנינה בת דליה וכל יוצאי חלציהם - בריאות איתנה והצלחה בכל מעשי ידיהם ונחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם | רחל לאה בת מזל נעמי - זיווג הגון בקרוב | מאיר יצחק שמעון בן מזל נעמי - ברכה והצלחה בכל מעשי ידיו וזיווג הגון בקרוב | לזכרת חזרה בתשובה שלימה: לך בן אמה, דליה בת חנינה, אדם יוסף בן דליה, מורן בת מזל וכל יוצאי"ח.

ניתן לתרום להוצאת הגליונות
"מליצי יושר", באמצעות PayBox
למספר 050-3280226
ולציין "עבור מליצי יושר"

העלון מוקדש לעילוי נשמת רבותינו הקדושים

האור החיים - רבינו חיים ב"ר משה בן עטר זצוק"ל, נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג
הבעל שם טוב - רבינו ישראל ב"ר אליעזר ושרה זצוק"ל, נלב"ע ו' סיון תקכ"ב
הזרע שמשון - רבינו שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצוק"ל, נלב"ע ו' אלול תקל"ט
הליקוטי מוהר"ן - רבינו נחמן ב"ר שמחה פייגא זצוק"ל, נלב"ע י"ח תשרי תקע"א
הפלא יועץ - רבינו אליעזר ב"ר יצחק פאפוי זצוק"ל, נלב"ע כ' תשרי תקפ"ח
האבי עזרי - רבינו אלעזר מנחם מן בר עזריאל שך זצוק"ל, נלב"ע ט"ז מרחשוון תשס"ב
הזכר יעקב - רבינו יעקב ב"ר אברהם ורחל לוי זצוק"ל, נלב"ע י"א אלול תשל"ל

לעילוי נשמת

מרן הראש"ל הגאון רבי **עובדיה יוסף ב"ר יעקב וגורגיה זצ"ל** | מרן הראש"ל הגאון רבי **מרדכי צמח בן מזל טוב זצ"ל** | מרן שה"ת הגאון רבי **שמריהו יוסף חיים ב"ר יעקב קנייבסקי זצ"ל** | הגאון רבי **יעקב חי בן מרגלית זצ"ל** | הגה"צ רבי **יעקב שמשון ב"ר משה יהושע לנדמן זצ"ל** | ר' **יחיאל מיכל בן מרים** - נלב"ע ל' במרחשוון תשע"ד | הגה"צ רבי **נסים פרץ ב"ר מימון וסוליקה זצ"ל** | הגאון רבי **אפרים ב"ר אברהם ברוך גרינבלט זצ"ל** - נלב"ע ב' שבט תשע"ד | **שלמה בן סלחה ז"ל** - נלב"ע י"ט אלול תשנ"ד | **חנינה בת חביבה ע"ה** - נלב"ע י"א אלול תשס"ז | **יוסף בן ורה ז"ל** - נלב"ע י"ז חשוון תשמ"ז | **אמה בת שושנה ע"ה** - נלב"ע י"ט סיון תשנ"ב | **נוריה נורית בת עזיזה ע"ה** - נלב"ע ט"ז חשוון תשס"ח | **אברהם בן שרה ז"ל** - נלב"ע ז' אדר א' תשע"א | **נתנאל בן שמחה ז"ל** | **עזיזה בת צלחה ע"ה** | **דוד יהודה בן מזל ז"ל** | **רחל בת מרים ע"ה** | **הדר בת רחל נעמי ע"ה** | **אברהם שלום בן ברוך בנדעט ז"ל** | **מאשה רבקה בת טובה ע"ה** | **חנה בת מרים ע"ה**

© כל הזכויות שמורות. יו"ל ע"י מוסדות התורה "אביר יעקב" - בראשות מו"ר הרה"ג יעקב ראש שליט"א.
 ניתן לקבל את הגליון במייל: melizei.yosher@gmail.com

ניתן להקדיש את הגליון: לע"ג, להצלחה, לפרנסה, לבריאות, לזיווג הגון, לזרע של קיימא, ולכל הישועות, והוא בדוק ומנוסה! וכן אם יש יארצייט באותו שבוע - אפשר לשלוח את השמות בשבוע שלפניו, ונקדיש את הגליון לעילוי נשמתם.
 לבריורים: ניתן ליצור קשר במייל - melizei.yosher@gmail.com או בטלפון: 052-7142437 בין השעות 13:00 - 15:00 בלבד